

Sobre peslleres, maniyes y picaportes en La última (2) La Voz de Lena

Son munches les cases vieyes na nuesa contornada y, anquen un podamos entrar dientro, son munches les peslleres, maniyes y picaportes que podemos ver nes sos puertes que viven al bentestate, que viven cerraes. Estos artiluxos de fierro, que salíen de les vieyes ferreríes, analícenlos los etnógrafos Inaci Hevia Llavona y Alberto Álvarez Peña nel artículu, asoleyáu nel númberu 32 de la revista *Asturies. Memoria encesa d'un país* (de la Fundación Belenos), "Peslleres, maniyes y picaportes. Artesanía del fierro nes puertes de les cases asturianas".

Xurde Fernández

El piesllu, la entrada a la casa, tenía munches vegaes la misión d'echar fuera tolo malo que pudiera querer entrar. Inaci Hevia Llavona y Alberto Álvarez Peña recuerden nel so artículu lleendes vieyes que falen de seres malignos capaces d'entrar nes cases al traviés de la pesllera pa chupar el sangre a los sos habitantes. "En dellos casos el motivu apaec silueteáu y recortáu, n'otros dibuxáu enriba'l chaplón de fierro mediante puntiaos, tamién pueden llevar la fecha na que se ficieren o les iniciales del dueñu la casa. La gran mayoría d'estos elementos son fechos por ferrereros mediante'l trabayu de fierro na fragua".

Atendiendo a les sos formes atopamos motivos acorazonados, cruces, espadaña d'ilesia, crecientes llunares, escudos heráldicos, culiebres...

Los motivos acorazonaos suelen tener forma de corazón cola parte inferior curvada; nos casos de los piesllos de los horros y paneres el corazón ye la forma cola que se perfila la bocallave de la pesllera. Nes cases puen atopase tamién trescalando'l fierro o namás puntiáu. Tamién les hai con una llaparada na parte cimera, representando bien el Corazón de Xesús o la vida que yera lo que significaba nes cultures antigües.

Les cruces, símbolu cimero del cristianismu, grabaes nel piesllu o silueteaes puen apaecer soles, en forma calvariú o en simetría. Dacuando combínense con símbolos solares, coles lletres JHS pa reforzar el so calter proteutor.

Hai piesllos tamién col fierro de la pesllera recortáu en forma d'espadaña d'una ilesia, dacuando coronada cola cruz, con dos abertales embaxo pa les campanes y otru enriba, "onde diba la perrina, una campana más pequeña que solía emplegase p'afuxentar el Nuberu y la tona porque esti personaxe maléficu aborrez el soníu del bronce, amestábase que'l tañir de la campana dicía: *Tente nube, tente tu, que Dios puede más que'l diablu, tente nube, tente nubla*".

La media lluna atópase calada nel piesllu delles vegaes sola o faciendo simetría, otres flanquiando la cruz.

por Xurde Fernández, en La Voz de Lena
lavozdelena@yahoo.es

Les pesllaes decoraes heráldicamente avécen a tener lleones y aigles. Tienen la misión de ser guardianes del apellíu.

Ente los animales destaquen les culiebres y los dragones nos picaportes que guarden los meyores tesoros de los llabradores, la so collecha. Tamién hai peslleres con formes de xarrones, formes antropomorfes... que siempre busquen la simetría.

por Xurde Fernández